

EROL EGELİ

BÜYÜSÜNÜ BOZMA

Evrenin bütünlüğüne ithaf olunur.

hayykitap
EDEBİYAT

Erol Egeli
BÜYÜSÜNÜ BOZMA

..... / /

Hayykitap - 836
Edebiyat - 183

Büyüsünü Bozma
Erol Egeli

Hayykitap Edebiyat Yayın Yönetmeni: Caner Yaman
Editör: Elif Ayla

Kapak Tasarımı: Ravza Kızıltuğ
Sayfa Tasarımı: Turgut Kasay
Redaksiyon: Belgin Sunal

ISBN: 978-625-7685-42-9
1. Baskı: İstanbul, Nisan 2020

Baskı: Yıkılmazlar Basım Yay.
Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B
Güneşli - İstanbul
Sertifika No: 45464
Tel: 0212 630 64 73

Hayykitap
Zeytinoğlu Cad. Şehit Erdoğın İban Sk.
No: 36 Akatlar, Beşiktaş 34335 İstanbul
Tel: 0212 352 00 50 Faks: 0212 352 00 51
info@hayykitap.com
www.hayykitap.com
facebook.com/hayykitap
twitter.com/hayykitap
instagram.com/hayykitap
Sertifika No: 12408

© Bu kitabın tüm hakları
Hayygrup Yayıncılık A.Ş.'ye aittir.
Yayınevimizden yazılı izin alınmadan kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Erol Egeli
BÜYÜSÜNÜ BOZMA

Evrenin bütünlüğüne ithaf olunur...

Prof. Dr. Erol Egeli

1963 yılında Trabzon'da doğdu. 1980 yılında Trabzon Lisesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Tıp Fakültesi'ni kazandı. Üniversiteyi 1987 yılında, ilk TUS sınavında kazandığı kulak burun boğaz ihtisasını ise 1991 yılında tamamladı. 1999-2000 yıllarında Pittsburgh Üniversitesi Otolarengoloji (Kulak-Burun-Boğaz) Bölümü'nde misafir öğretim üyesi olarak çalıştı. 1998 yılında Kulak Burun Boğaz Doçenti, 2004 yılında ise Kulak Burun Boğaz Profesörü unvanı aldı. Kulak Burun Boğaz Bölüm Başkanlığı, Klinik Şefliği, Başhekimlik, Dekan Yardımcılığı görevlerinde bulunan Prof. Dr. Erol Egeli, 2011 yılından beri Ataşehir'de kendi kliniği Rinodent İstanbul'da hastalarına hizmet vermektedir. Kulak burun boğaz alanında çok sayıda asistan, uzman, doçent ve profesör yetiştirmiş olup birçok teze başkanlık yapmıştır. Çoğu uluslararası dergilerde olmak üzere 110'dan fazla makale yayınlamıştır. Yabancı yayınlarının önemli bir kısmı TÜBİTAK ödülü almış ve yayınlarına bugüne kadar 1250 üzeri atıfta bulunulmuştur.

İçindekiler

Özsöz	7
Büyüsünü Bozma	9
Hayat Matematik	11
Gerçekten Kaçmak	16
Mecburi Hizmet ve Kar	21
Kafatasım Camdan	28
Sempati mi Empati mi?	35
Kediler Depresyonunuzu Anlar mı?	39
Bitirmenin Keyfi	42
Parola Uzay-Şeftali	45
Yeni Yıl Milat mı?	50
Ya Özgür İrade Yoksa?	52
Haftanın Kaç Gecesi Dağıtırsınız?	57
Eti de Kemiği de Çocuğumun	60
Acaba Benim Çocuğumu Hangi Okul Kazanacak?	64
Abartıyoruz, Kaybediyoruz	67
Anlatamadığım Bir Duygu	70
Hayvanlardan Ne İstiyorlar?	73
Güvercinler Birbirine Benzer	76
Teknoloji Çöplüğü mü, Yoksa...	78
Su Bidonuyla Beklerken	81
Oğluma Balık Tutmayı Öğretirken Aldığım Ders	84
Hikâyen Varsa Korkma	87
O Eski Kırtasiyeler, Tatiller ve Kongreler	91
Şükretmek Bizi Sorumluluklarımızdan Kurtarır mı?	94
Sıkıştığında Doğaya Bak	98

Özsöz

Hayatımın önceliği her daim eğitim oldu. Okumak, dinlemek, öğrenmek yani eğitilmek zorunlu ve çok güzeldi... Düşünmekse vazgeçilmezimdi. Dimağ henüz boşken düşünmek, düşüncüklerimizi eğitimle harmanlayarak güzele, doğruya ulaşmak; yaşamak buydu!

Eğitim sürecinde zaman zaman beynimizin yanlışlarla kirletildiğinin farkındalığını hep yaşadım. Bu yüzden eğitim yaptığım yerlerde önce öğrenci, sonra asistan, sonra kıdemine göre uzman olarak söz hakkına en son ben sahip olmayı yeğledim.

Bilim sahasında bile beynimiz kısmen de olsa yanlış bilgiler depolarken sosyal hayattaki gelenekler, kalıplar ve kurumsal baskıların etkisini varın siz düşünün.

Çocukluk ve gençlik yıllarımda, ardından meslek hayatımda hep düşündüm. Çocukken, düşüncelerimi paylaştıkça etraftan kâh tuhaf bakışlar kâh tepkiler aldım. Giderek paylaşmamayı öğrendim. Daha da önemli olan artık düşüncelerimi kendimle de paylaşmıyordum. İfade hürriyetimi ertelemiş gibiydim.

İlerleyen yıllarda iş hayatımdaki dengeleri kurdukça baskılanan bu okuma, düşünme ve ifade eylemime özgürlük sahası tanımayı yeğledim. Tıp dışındaki alanların zenginliği de ilgi mi çekmekteydi. Okumak, düşünmek ve yorumlamak hayatı

anlamanın bir yoluydu aslında. Geçmişin kimi yanlışlarını, etrafımdaki tuhaf ve tepkisel bakışları, kaynakların bazen bel-
leşimimizi kirletebildiğini bir yana bırakarak “kendi yolumda”
yürümeyi seçtim.

Bu uzun yolculuğun hangi menziline olduğumun pek öne-
mi yok. Bu keşif yolculuğunda özveriyle bana eşlik eden eşim
Ayten’e müteşekkirim. Eşimin tahammülüne, destekleyici ve
zaman zaman “dur bakalım” diyen tutumuna hayranım. Bu
yolu birlikte yürüdüğümüz için şanslıyım. Oğullarımız Buğra
ve Alperen’in hayatı anlamamızda, başından beri çok önemli
öğretici katkıları oldu bize. Onlarla birlikte bir çok konuda
farkındalığımız arttı.

Çevremdekilerin beni tekrar düşünmeye, değerlendirmeye ve
doğruları arayışa sevk eden desteği, düşüncelerimi özgüven-
le paylaşmamda etkili oldu. Bu kitap, bu düşüncenin sonucu
olarak size ulaştı..

Başta Doktor Asu Özgültekin olmak üzere sevgili arkadaşı-
rım, yazılarımı heyecanla bekleyip yorum yaptılar, fikir kat-
tılar, düşündürdüler. Onlar olmadan olmazdı. Ve de sevgili
Zeki Kar güç verdi, heyecan verdi yazılarıma. Bu yolculuğun
uzun bir sürecinde beraber çalıştık, paylaştık ve bunu sürdürü-
yoruz. Kitabın hayat bulmasındaki değerli katkıları için Hayy-
kitap Editörü Elif Ayla’ya içten teşekkürler.

Bu yolculuğumda, hayatıma dokunan başta sevgili ebeveynle-
rim olmak üzere herkesi olduğu gibi kabul ediyorum. Onların
kattıkları anlam ve kendi irademle hayatımda düzenleme ya-
parken taşın altına elimi koyuyor ve yolculuğun daha sonra-
sında tüm sorumluluğu üzerime alacağımı bilerek düşünmeye
devam diyorum.

*Dur, sakın ol, bir süre izle! Heyecanın geçene kadar
olduğu gibi kabullen! Büyüsünü bozma!*

Büyüsünü Bozma

Sabahın altısında spora gitmek üzere evden çıktım. Hava ay-
dınlanmamıştı henüz. Güzel bir sonbahar sabahıydı. Hafif bir
rüzgâr esiyordu. Sokak ışıklarının aydınlattığı ağaçlar, kalan
son yapraklarıyla dans ediyordu. Yol bomboştu. İstanbul bu
saatlerde trafiksiz bir harika!

Arabamda giderken radyodan klasik müzik dinlemeyi severim.
Yine böyle ilerlerken birden arp ile çalınan nefis bir müzik ya-
yına girdi. Melodileri o kadar beğenmişim ki, radyonun sesini
açmaya yeltendim. Tam o sırada içimden bir ses, “Dur!” dedi.
“Belki de bu müzik bu ortamda, bu tonda, bu şiddette mü-
kemmeldir.”

Sonra üzerinde düşündükçe farklı şeyler hatırladım. Daha ön-
celeri birçok defa, hoş bir ezgi duyup heyecanla sesini artırdı-
ğım da bir an önceki hoşluğunun kalmadığını fark etmişim...

Bu farkındalıkla, bazen dokunmadan, olduğu gibi kabullenmenin en iyi seçenek olduğunu hissettim.

Hayattaki tüm olaylar da böyle değil mi? Başına iyi kötü ne gelirse gelsin, neyle karşılaşırsan karşılaş; dur, sakın ol, bir süre izle! Heyecanın geçene kadar olduğu gibi kabullen. Büyüsünü bozma! Sonra gerekirse, müdahale edersin. Güzelliklerin arttığını, sana sevimsiz gibi gelen şeylerin azaldığını göreceksin...

Matematik sayesinde sistematik düşünce yeteneği kazandım. İşe önce tanım ile başlamayı matematikten öğrendim. Hayat da zaten bir tanımlar bütünü değil mi?

Hayat Matematik

Matematik hayatımın bir parçası. Yaşamdaki her şey matematik ile çözülebilir diye düşünürüm. Emin olun, siz de matematikle her şeyin çözüme ulaşacağını kabul ederseniz işiniz, aileniz, arkadaş ilişkileriniz, maddi durumunuz vs. hepsi dengeleyen her şeyin yolunda olduğunu görürsünüz. Dolayısıyla bunlardan ideal şekilde faydalanmanız mümkün hale gelir.

Uzun yıllar boyunca eğitim aldığım tıp fakültesine girerken en başarılı dersim matematikti. Zaman zaman mühendis olmayı da düşündüm ama tıbbın matematiksel düşünceye daha yakın olduğunu okurken hep hissettim.

Bir matematik problemi çözerken nelerin farkına varırsınız? Çözüm için doğru yolda değilseniz, bir şeyleri yanlış yapıyorum hissi uyanır içinizde. O an kendinize güveniniz yetersizdir. İlerlersiniz, ama sanki bir şeyler sizi geri geri çekiyordur. Ya

problemi tam anlayamamışsınızdır ya da matematik konuları zihninizde tam oturmamıştır. Konuları iyi kavrayıp problemi doğru analiz edince işlemlerinizi akıp gitmeye başlar. Sonucu bulduğunuzdaysa, hiç şüphemiz kalmaz artık. Size şıklar sunulsa da o kadar emin olursunuz ki, onlara bakmaya ihtiyaç duymazsınız. İçinizde doğru çözümü bulmanın rahatlığı vardır.

Fakültedeyken de meselelere böyle yaklaşırdım. Konuları anlamaya, sağlam bir şekilde çözümlenmeye çalışırdım. Çok meraklı olduğum fizyopatolojik ilişkilerin anlamadığım kısımlarını arkadaşlarımla tartıştığım da bizim 'Mekanizmacı Erol' yine fazla irdeliyor, ne gerek var ki, diye düşünürlerdi. Fakat ben tıptaki başarılı adımlarımı, bu analizleri derin ve doğru bir şekilde yapabilmeme borçluyum.

Matematik sayesinde sistematik düşünce yeteneği kazandım. İşe önce tanım ile başlamayı matematikten öğrendim. Hayat da zaten bir tanımlar yığını değil mi? Tanım deyip geçmeyin. Kısa, öz olur ama içinde o kadar çok anlam barındırır ki, bir kelimesini bile atlarsanız bir gün bu eksiklik mutlaka önünüze çıkar ve sizi zor duruma düşürür.

Söz gelimi bölmenin tanımı, işlemi anlatır ama payda sıfırdan farklı olmak üzere der. Bunu görmediğinizde hataya düşmeniz an meselesidir.

Bu durum her iş için geçerli değil midir? Kullandığınız her aletin bir tanımı yok mu? Bir iş için tanımlanmamış mı? Siz tanımın dışına çıktığınızda fayda elde etmek yerine zarara girersiniz. Tıpta da aynıdır. Her aletin, her ilacın, her hastalığın tanımı vardır. Bu tanımların dışına çıktığınızda zorluklar, yan etkilerle karşılaşsınız. Örneğin ameliyatların endikasyonları tanımlanır, bu çok önemlidir. Siz buna uymadan gereksiz

ameliyat yaptığınızda komplikasyon meydana getirme olasılığınız artar.

Matematik sizi konunun tam özüne götürür. Elma ise elmaları, armut ise armutları toplarsınız. Hani denir ya elma ile armudu karıştırma diye, hayatta da bir olayı analiz ederken saptırmaz, onun özünü bulur, başka şeylerle karıştırmazsınız. Tanımlar sayesinde süreci doğru planlarsınız. Yararlanacağınız aletleri asıl işlevleriyle kullanırsınız.

Bazen iki artı ikinin yalnızca matematikte dörde eşit olduğu sanılır. Bu söylem, işlerine gelmeyince matematiği kendi alanına hapsetmek isteyenlerin uydurması. Bana kalırsa bu eşitlik her alanda geçerlidir.

Matematiği yalnızca sevmek, bilmek yetmez, kullanmak da gerekir. Kullanmazsanız ne işe yarar? Çocuk değiliz ki onunla oynayalım. Aslında her şey için aynı biçimde düşünüyorum. Kitap okumak da buna dahil. Yaşantınızda kullanmıyor, okuduklarınıza yer açmıyorsanız onların ne anlamı var? Vakit geçirmek için kitap okumak, yatarken uyku getirsin diye kitap okumak biraz da kitaba saygısızlık gibi geliyor bana. Her şey gibi, kitap okumak da matematik de hayatınıza bir şeyler katıyorsa önemlidir.

Analitik düşünce tıpta sorunlarımı kolayca çözmemi sağladı. Bilimsel kariyer yaptığımdan, bilimsel düşünce kapasitemi de artırdı. Bu sayede hep düşündüm ve ürettim. Analitik düşünce asistanlarımı, uzmanlarımı eğitmemde bana çok yardımcı oldu. Yalnızca kariyer anlamında değil, insan ilişkilerinde bile matematikten çok yararlandım ve çok faydasını gördüm.

İşin ayrı bir yönü de matematiğin uygulamalı bir dalı olan istatistiği kullanabilmektir. İstatistiksel bakışı doğru uygulamanın

yolu da matematiği doğru bir şekilde içselleştirmekten geçer.

Halk arasında tıbbi konulara şüpheli bakış yaygındır. Bilimsel istatistik sonucu edinilmiş doğru bir veri sunarsınız, karşınızdaki, “ama benim bir tanıdığım var” örneğiyle sizi haksız duruma düşürmeye çalışır. İstatistikler toplumda yanlış bilgiye meylin daha fazla olduğunu göstermiştir. Bu sadece toplumda değil, bazen meslektaşlarımızda da görülür. Örneğin, “Akraba evliliği anomali doğum riskini artırır” dersiniz, karşınızdaki, akraba evliliği yapan komşusunun çocuklarının turp gibi olduğunu söyler. Sizin riski artırdığından bahsettiğinizi dinlemeyip, kesin sonuç verdiğinizi düşünür. Komşusunun çocuğunun ‘şu an için’ sorunsuz olduğunu ama ilerde bir sorun çıkıp çıkmayacağı ihtimalini bilemediğimizi aklına getirmez.

Bilimsel çalışmalarda sıklıkla istatistik kullanılır. Bunların sonuçlarını verirken metodolojisinde yanılma payını bildiririz. Yanılma payı küçüktür fakat her şeyi mükemmel yapan bir bilim insanının dürüstlüğü yansıtır. Açık kapı bırakmaz. Koca bir çalışmanın doğru sonuçlarının kapsadığı geniş aralık yanında, yanılma payları neredeyse ihmal edilebilir düzeydedir. Ancak matematiği özümsemeyen biri, araştırmayı eleştirirken bu yanılma aralığına sığır, adeta oradan ateş eder gibidir. Oysa matematik insana karşılaştırmayı da özümsetir. Miktarlar arası karşılaştırma, düşüncede sizi doğruya götürür.

Beni tıpta var eden matematik, hayattaki her işinizde size de yardımcı olur. Ama bir sıkıntı vardır: Matematik yorar. Çok zeki de olsanız yorar... Bu tarz düşünmeyi kuvvetle özümseyenler, daha çok antrenmanlı olanlar daha az yorulacaktır ama yine de beyin her zaman kaldıramayabilir. Sık sık hataya düşebilir insan.

Bazen korkuya kapılmıyor değilim.
Eşime “Ya her şey ters giderse,” diye sordum.
Eşim de artık bu işe girmeye karar vermişti.
“Bak Erol” dedi, “Eğer işler kötü gider, her şeyimizi kaybedersek, bir deniz kenarına gider, sokak simidi ve çay alır, sıfırdan başlar, hayallerimizi yeniden kurarız.”
Sustum ve dinledim.
Büyüsünü bozmadan izledim.

Sen de düşün,
Bir şeye emek verdiğimizizi, gereğini yerine getirip layığınca tamamladığımızızı...
Kendimizi konfor alanlarımıza hapsedmediğimizi, akışkan olduğumuzu...
Şükrederek tembellik etmenin ataletindense şükrederek çalışmayı benimsediğimizi...
Her şeyi söze dökmek zorunda kalmadan karşınızdakine sessizce hissettirebildiğimizi...
Üzülsek bile üzmediğimizi, başkalarının sorumluluğunu almaktan kaçmadığımızızı...
Yaşamlarımızdan çıkaracağımız sonucun ahenk ve denge olduğunu...
Kendimizi evrenin, tabiatın bir parçası olarak görebildiğimizi, tüm varlıklara saygı duyabildiğimizi, mütevazı olabildiğimizi...
Şşşşş, sessiz ol, büyüsünü bozma!

hayykitap

22 TL
KDV'DEN MUAF TIR

ISBN: 978-625-7685-42-9

